

[Jytte Andersen]

central rolle, og vi ser frem til en lovgivning, som sikrer dem reel indflydelse på deres børns liv i dagtimerne og indflydelse på den fortsatte udbygning og udvikling på daginstitutions- og dagplejeområdet.

Vores indstilling til dagens debat er, at vi ikke alene skal sigte efter at afskaffe ventelisterne billigst muligt, men også bedst muligt for børn, forældre og medarbejdere.

Besvarelse

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Det fremgår af forespørgslen, at den er rettet til både indenrigsministeren og socialministeren, og vi har fundet det mest hensigtsmæssigt, at jeg giver et fælles svar. Ventelisteproblemet har gennem en del år været fremhævet som et af de store socialpolitiske problemer. Mange kommuner har da også været særdeles aktive med henblik på at løse problemet.

Som forældre oplever vi jo vore børn som det dyrebareste i vores tilværelse. Derfor er det også let at forstå den bekymring, som vi ofte hører forældre give udtryk for, når barselorloven er ved at udløbe og der endnu ikke er plads i den kommunale dagpleje eller vuggestue, eller når det længe ønskede job pludselig er der og der ikke er et pasningstilbud til børnene.

Den øgede erhvervsfrekvens blandt kvinder har både betydet, at efterspørgslen efter dagtilbud har været voldsomt stigende, og at det ikke længere er så nemt at finde en god privat pasning af børnene.

Vi ved bl.a. fra Socialforskningsinstituttets undersøgelser, at der i en række kommuner er et stort ventelisteproblem, men hvor stort problemet reelt er på landsplan synes der at være nogen usikkerhed omkring. Vi hører jo forskellige tal, og jeg tror, at vi skal tage dem med et vist forbehold. Vi ved nemlig også, at der er vidt forskellig praksis i kommuner med hensyn til dem måde, man fører ventelisterne på.

Når jeg fremhæver denne usikkerhed omkring det reelle ventelistetal, hænger det sammen med, at vi af og til oplever kommuner, som må ganske langt ned på ventelisten, før de kan få fyldt en ledig plads op. Endelig er det også værd at fremhæve, at mere end en tredjedel af landets kommuner ifølge Socialforskningsinstituttets undersøgelse ikke har akutte ventelister for de 0-2-årige. Men uanset om det samlede ventelistetal er 37.000 eller det er 30.000, el-

ler hvor stort det nu måtte være, så er der tale om et problem, som jeg tror vi alle er enige om må søges løst.

Det må dog understreges, at regeringen ikke har nogen direkte styringsmuligheder på området. Daginstitutionerne og de øvrige dagforanstaltninger for børn styres og finansieres fuldt ud af kommunerne. Kommunerne skal i henhold til lovgivningen tilbyde borgerne en bred vifte af servicetilbud. Blandt de mest udgiftskrævende kan jeg nævne folkeskolerne og fritidsundervisningen, institutioner og øvrige servicetilbud for ældre samt dagforanstaltninger for børn.

Det er kommunernes opgave at tilpasse kapaciteten på de enkelte områder til de lokale behov i den enkelte kommune, og det må i sagens natur ske inden for den økonomiske ramme, som kommunerne har til rådighed. Regeringen og Kommunernes Landsforening har i de seneste år indgået årlige aftaler om kommunernes økonomi. Det er et led i samordningen af den samlede økonomiske udgifts- og skattepolitik. Regeringen og Kommunernes Landsforening har været enige om, at den økonomiske situation ikke har givet plads til øgede offentlige udgifter og derfor heller ikke til øgede kommunale udgifter.

Det betyder imidlertid ikke, at kommunerne ikke kan sætte flere ressourcer ind på bestemte opgaver. Det ligger tværtimod i den tilpasning af kapaciteten, der løbende foregår i takt med, at behovene ændrer sig. Kommunerne har et ansvar for løbende at foretage den nødvendige omprioritering efter de lokale skøn, dvs. flytte ressourcerne fra områder med faldende behov til områder med stigende behov. Jeg kan f.eks. nævne, at der i løbet af 1980'erne er sket et meget kraftigt fald i elevtallet i folkeskolen, og at dette fald vil fortsætte i en årrække. Kommunerne har altså mulighed for at flytte ressourcerne fra folkeskolevæsenet til andre områder, f.eks. til dagforanstaltninger for børn, og det kan vel at mærke ske uden at forringe niveauet for den enkelte elev i folkeskolen.

Jeg er ikke tilhænger af øget statslig styring af kommunernes opgaver. Vi skal tværtimod holde fast ved princippet om, at kompetence og ansvar for opgavernes løsning skal lægges så tæt ved borgerne som muligt. Staten skal ikke forsøge at fjerntyre kommunerne, men derimod give kommunerne de nødvendige styringsredskaber.